

Medzi významné mariánske pútnické miesta Prešovskej archieparchie patrí Šašová, nevelká obec v okrese Bardejov. S ikonou Presvätej Bohorodičky s Dieťaťom v náručí z 15. storočia, ktorá sa podľa kanonickej vizitácie z roku 1834 spomína ako *miraculosa* (zázračná), je najstarším pútnickým miestom gréckokatolíkov na Slovensku.

V súvislosti so šašovskou ikonou sa spomínajú mimoriadne vypočutia a uzdravenia. Presnejšie údaje o zázrakoch spojených s ikonou sa nezachovali, ale v dávnej minulosti sa tu diali mimoriadne udalosti. Dozvedáme sa o tom z vizitácie mukačevského biskupa Michala Manuela Olšavského OSBM, ktorú na príkaz rakúsko-uhorskej cisárovnej Márie Terézie vykonal v rokoch 1750 – 1752. V popise stavu farnosti uvádza, že starodávna ikona Prečistej Panny Márie s Ježišom na rukách po prvýkrát slzila okolo roku 1744 zo slov IC XC napísaných na patričnom mieste. Krvavé kvapky tiekli celý týždeň. Na tento zázrak sa prišiel pozrieť aj gróf Johan Aspemont Linden, majiteľ Lednického panstva, so svojím sprievodom a viacerými kňazmi. Ikona Panny Márie slzila okolo päť rokov. V tom čase bolo uzdravených niekoľko ľudí, no nie sú o tom konkrétne záznamy. Nakoľko boli chrámu v Šašovej udelené plnomocné odpustky v roku 1779, možno predpokladať, že putovanie veriacich k tejto ikone má korene oveľa hlbšie v minulosti. A museli sa tu diať aj uzdravenia. Ak je to tak, potom ide o najstaršie pútnické miesto Prešovskej gréckokatolíckej archieparchie na Slovensku. V ostatnom čase, najmä po roku 1969, toto miesto znova ožilo a dostalo sa ešte viac do povedomia širokého okruhu ľudí Horného Šariša.

Skúmaním zázračných udalostí bol poverený mukačevský biskup Ján Jozef Hodermarský, ale keďže sa o tieto udalosti začalo zaujímať aj rímskokatolícke arcibiskupstvo v Jágri, skúmanie bolo prerušené. Pravdivosť zázračných udalostí v Šašovej bola nakoniec potvrdená. Svedčí o tom apoštolské breve pápeža Pia VI. z 30. júna 1779, v ktorom sa píše o udelení plnomocných odpustkov chrámu v Šašovej na sedem rokov. Vyhlásenie tohto dokumentu v Šašovej bolo 21. augusta 1779. Nariadil ho na základe spomínaného dokumentu Andrej Bačinský, gréckokatolícky mukačevský biskup, pod ktorého právomoc Šašová vtedy patrila, ako aj jágerský rímskokatolícky biskup gróf Karol Esterházy. Odvtedy každoročne oficiálne prichádzali k vzácnej ikone do Šašovej pútnici v deň sviatku Zosnutia Presvätej Bohorodičky.

Ikona, nachádzajúca sa na bočnom oltári dnešného Chrámu Zosnutia Presvätej Bohorodičky z roku 1842, pochádza ešte z pôvodného dreveného chrámu. V roku 2000 bola ikona reštaurovaná. Pri reštaurovaní sa zistilo, že v priebehu rokov bola premaľovaná. Nová maľba bola odstránená, a tak ikona dostala pôvodnú, inú podobu.

Presvätá Bohorodička a Boží Syn, ktorý objíma svoju Matku okolo krku, majú na hlavách korunky. Kedy bola ikona korunovaná, sa nám zistiť nepodarilo. Korunky na hlavách ostali aj po reštaurovaní obrazu, ale votívne dary – tri srdiečka (dve väčšie, vzájomne prepojené, s iniciálkami P. G. a M. H. a jedno menšie, s iniciálkami P. G.), do roku 2000 umiestnené priamo na ikone, boli po reštaurovaní premiestnené pod ikonu, na drevenú časť oltára. Predpokladá sa, že ide o dar rodiny (manželov a dieťaťa) ako poďakovanie za vypočutie modlitieb.

V blízkosti chrámu sa nachádza prameň, pri ktorom v roku 1888 postavili kaplnku. Prameňu sa od najstarších čias pripisujú zázračné účinky pri očných chorobách.

V rámci mikroprojektu *Podpora náboženskej a kultúrno-poznávacej cezhraničnej turistiky* bol v roku 2014 vedľa chrámu vybudovaný nový pútnický areál. Posvätenie tohto liturgického priestoru bolo na odpustovej slávnosti v nedeľu 10. augusta 2014, vykonal ho prešovský arcibiskup metropolita Mons. Ján Babjak SJ.